

There can be no daily democracy without daily citizenship : Ralph Nader

LOKSATTA WHISTLE

ఇకనైనా 'మార్పు' నియోజకవర్గాల్ని తయారుచేసుకోకపోతే చారిత్రక నష్టం 5వ పేజీలో చదవండి.

Land Acquisition - Parties must grow up. Writes Dr. Jayaprakash Narayan. Read in Page 4

It's a volunteer effort

I'm very happy and proud to see the Loksatta Whistle

e-paper. Loksatta party is blessed with talented and creative leaders and this epaper is conceived, designed and published with volunteer effort. I wish the team success.

Surendra Srivastava,
National President

Let's Spread ...

Dumping Saaku

Srinivas Alavilli

If your neighbour throws his garbage in your house, will you accept it quietly? If all the people in the next street use your street to throw garbage will your street accept it? What if the entire city of Delhi dumps all its garbage in your city? Sounds unfair? Well, this is exactly what most of us are doing. Unknowingly, perhaps.

All of us living in cities are dumping all our trash in the
(Continued in Page 6)

Is it time for the big bang approach?

Ananth Gudipati

In young and growing democracies, there is always a debate around the approach one needs to take to change political systems. Should we strive for a big bang adoption in politics by advocating for a complete overhaul in the political systems or should we adopt a gradualist approach?

Many fledging anti-corruption parties like LokSatta Party (LSP), intent on changing the system through reforms, have so far used gradualist methods in their politics. These parties have run its politics of development in parallel to the old political system of caste and class politics. They have

shunned the old system of politics and stayed from using strategies like freebies for voter class to win elections.

In today's time, there is enough evidence to show that the voter class is looking at embracing the politics of development. As the voting population gets younger and craves for change, the big question one needs to ask is - Are parties like LSP ready to bring the big bang adoption? Are they ready to change the rules of the game by convincing the voter class to embrace their parties?

Perhaps, one credible strategy for many of these parties is to fight the election through a

bottom-up approach. These fledging parties catering to the aspirations of youth must learn to contest and win local elections like municipal and panchayat elections to showcase their impact.

A gradual bottom-up strategy would also ensure that they understand the critical last mile problems and the voters' choice is factored in in development. It also ensures that they have developed a strong army of foot soldiers who are able to take the voice of party to every household. At the end of day it's the critical voter class that will force everyone to change the rules of the game.

(Author is a Member of National Communications Team, LSP)

కొత్త రాజధాని నిర్మాణంలోనూ పాత తప్పిదాలా?

తెలుగువారి భవిష్యత్కు ముప్పుగా మార్చకండి: జేపీ

అన్నీ రాజధానిలోనే అనే రీతిలో నూతన రాజధాని నిర్మాణంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ

వ్యవహరిస్తున్న తీరు మున్ముందు తెలుగు ప్రజలకు సమస్యల్ని తీసుకొచ్చేలా కనిపిస్తోంది. రాజధాని కేవలం ప్రభుత్వ నిర్వహణకి కేంద్రంగా ఉండాలి అన్నట్టి కేంద్రబిందువుగా ఉండాలి అవసరం లేదు. అధికారం, ఆర్థికం, సంస్కృతి, పత్రికలు, జనమాధ్యమాలు వీటిన్నీటికీ అది కేంద్రబిందువు కావకూడదు.

అమెరికా రాజధాని వాషింగ్టన్ డి.సిని తీసుకున్నా, న్యూయార్క్ రాజధాని ఆల్బాని, ఇల్లినోయ్ రాజధాని స్ప్రింగ్ఫీల్డ్, కాలిఫోర్నియా రాజధాని శాక్రమెంటోలని తీసుకున్నా, అవన్నీ చెప్పుకోవడానికే తప్ప వాటి గురించి పెద్దగా ఎవరికీ తెలియదు కూడా. ఆంధ్రప్రదేశ్ కి రాజధాని ఎక్కడుండా అనేది ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ప్రభుత్వమే నిర్ణయించాలి. ప్రజాస్వామ్యానికి అర్థం అదే. కానీ లక్ష ఎకరాల విస్తీర్ణం, పదుల లక్షల జనాభా, అన్ని మౌలిక సదుపాయాలు,

(మిగతా 2వ పేజీలో)

వైరుధ్యాలను సమన్వయపరిచేవారే చరిత్ర నిర్మాతలు

పంచవర్ష పంచవర్ష పతాకాలు సోదరతా సూత్రంతో ఎగరకపోతే మనిషి నిలిచే చోటెక్కడ? మనుగడ మిగిలే రోజెప్పుడు?

మనకు తెలియటంలేదు కానీ, మనం నిశ్శబ్దంగా చరిత్రను నిర్మిస్తున్నామనటం సత్యం.

వైరుధ్యాల సమన్వయ సాధనే సమర్థత. సమర్థలే చరిత్రను నిర్మిస్తారు భవిష్యత్తును శాసిస్తారు.

(మన్మథనామ సంవత్సర ఉగాది సందర్భంగా ఆచార్య కొలకలూరి ఇనాక్ రాసిన కవిత నుంచి)

Read Inside

Did you vote for your Mayor? - Dr. Ashwin Mahesh @ Page 2

Why do we elect MLAs? Harish Narasappa @ Page 6

జనమే ఎవెండాగా నడిస్తే రాజకీయాల్లో మార్పు సాధ్యమే: గంగాధరరావు @ పేజీ 3

Are we reserving the right criteria for reservations?

Devishobha Chandramouli

History and inception: Reservations originally rose from the Poona Pact between Mahatma Gandhi and Dr. B.R. Ambedkar in an attempt to have a single electorate across the country. Later, the Mandal Commission Report implemented by former Prime Minister V.P.Singh gave it its current form.

The fundamental premise behind the reservation system is to promote a homogenous society with equal opportunities. Here are the top three challenges interfering with that goal:

1. Reservations based on caste alone will not suffice because neither all forward castes are rich nor all backward castes are economically poor. Indiscriminate reservations without taking the economic stature into consideration are the foundation for a skewed society. A new baseline called

economic stature has to be formulated.

2. For a country to be world-class, we need people with skills and knowledge in all fields. To provide reservations at the job and higher-education level is to forfeit an advancement even before it has begun. A certain job requires certain skills. The way to do it is to increase opportunities for learning of all skills, not decrease standards of delivery. Fundamentally, this means that our primary and high-school education has to be much more inclusive.

3. The economic returns for certain skills are skewed and hence unequal demand for certain professions exist. A conscious effort to increase economic returns for unique skills has to be made to not only promote economic homogeneity but also to preserve a nation's unique cultural identity.

కొత్త రాజధాని నిర్మాణంలోనూ పాత తప్పిదాలా?

(మొదటి పేజీ తరువాయి)

పరిశ్రమలు అక్కడే ఉండటం, అధికారం రాజధాని చుట్టూ తీరగటం ఇవన్నీ ప్రమాదకర ధోరణులే.

తెలంగాణ, సమైక్యం ఊద్యమాలు, రాష్ట్ర విభజన - వీటన్నిటికీ ప్రధాన కారణం అన్నిటిని హైదరాబాద్ లో కేంద్రీకరించటమే. ఆ తప్పిదం మళ్ళీ చేయకూడదు. అధికారాన్ని జిల్లాలకి, నగరాలకీ వికేంద్రీకరించాలి. మౌలిక సదుపాయాల్ని రాష్ట్రమంతటా విస్తరించాలి. పరిశ్రమల్ని అన్ని జిల్లాల్లో ఏర్పాటుచేయాలి. స్థానికంగా ఉన్న వనరులు, అవకాశాల్ని బట్టి ఎదిగేందుకు ఆర్థిక కేంద్రాలుగా తయారయ్యేందుకు తగిన అవకాశాల్ని కల్పించాలి.

ఉదాహరణకి, తమిళనాడులో చెన్నై కాకుండా ఎన్నో నగరాలు ఆర్థిక కేంద్రాలుగా ఎదిగాయి. గతంలో ఉన్న మదురై, కోయంబత్తూరు, సేలంతో పాటు ఇటీవల తిరుచూరు, రాణి పేట్, హోసూరు వంటివి ఆర్థికంగా ఎదగటం గొప్ప ఉదాహరణ. విభజనను ఒక అవకాశంగా మార్చి ఆంధ్రప్రదేశ్ ను కూడా యువతకు ఉద్యోగాల కేంద్రంగా, అనేక నగరాల సమాహంగా అభివృద్ధి చేయాలి.

ఇక ఎ.పి రాజధాని నిర్మాణానికి అనుసరిస్తున్న భూ సమీకరణ విధానం సూత్రప్రాయంగా మంచిదే అయినా భూమి విలువ

విభజనను ఒక అవకాశంగా మార్చి ఆంధ్రప్రదేశ్ ను కూడా యువతకు ఉద్యోగాల కేంద్రంగా, అనేక నగరాల సమాహంగా అభివృద్ధి చేయాలి.

అపారంగా పెరిగిపోతుందని, కాబట్టి రైతులకి పరిహారంగా వచ్చిన వాటాకు బోలెడంత రేట్లు పెరిగి ఆదాయం వస్తుందని ఆ విధానం వెనక ఉన్న మౌలిక అంచనా వాస్తవికంగా లేదు. విజయవాడ, గుంటూరు లాంటి పెద్దనగరాలు దగ్గర్లో ఉన్నప్పుడు పదుల లక్షలమంది తరలివచ్చి కొత్త రాజధానిలో నివాసం ఏర్పరుచుకోవటం దాదాపు అసాధ్యం. రాష్ట్రంలో జనాభా వృద్ధి రేటు కూడా 1శాతానికి అటూఇటుగా ఉంది. కాబట్టి అక్కడి భూమికి విపరీత గిరాకీ వచ్చి రైతులకు రేట్లు పెరుగుతాయి అనుకోవటం పొరపాటు. మనదేశంలో ఇప్పటిదాకా భూములకు రేట్లు పెరగటమే తప్ప తగ్గలేదు. కానీ గిరాకీని మించి లావాదేవీలు ఉంటే విలువ పడిపోతుంది.

ఇవన్నీ దృష్టిలో ఉంచుకుని కేవలం ప్రభుత్వ కార్యక్రమాల నిర్వహణకే రాజధానిని పరిమితం చేయాలి. అధికార, ఆర్థిక, సాంస్కృతిక వికేంద్రీకరణ చేసి అన్ని ప్రాంతాలనూ స్థానిక వనరుల్ని యువశక్తిని ఆయుధాలుగా మార్చుకుని అభివృద్ధి చేయటం తెలుగు ప్రజలకు శ్రేయస్కరం.

"Did you vote for your Mayor?"

Dr. Ashwin Mahesh

There is a great deal of divergence within the country in the manner in which city Mayors are selected, and the terms that they serve in office. While a few cities have directly-elected Mayors who serve a full five-year term, others have Mayors who are elected in-council by their colleagues in the Council, and serve one year at a time. The reservation of these and other posts also calls for continuous changes in the leadership of cities, which inhibits the ability of emerging politicians in local government to make a name for themselves - a route that is common throughout the world.

Another area that needs more precise guiding is citizen participation in governance. The 74th Constitution Amendment Act, passed in

1992, envisaged citizens' committees in each ward working closely with the elected corporator to address civic issues. But this promise remains entirely unfulfilled. Most city councils have been reluctant even to establish ward committees, and in this the state governments have tacitly supported them. States have also interpreted the language of the 74th CAA to mean that WC members can be selected rather than elected, which has allowed the status quo to prevail.

What can be done?

o Mayors and Presidents of municipal bodies should be directly elected by all citizens in their jurisdictions.

* Each elected leader should appoint a city cabinet drawn partially from members of the councils, and partly chosen by them.

*The composition of this Cabinet should be guided by the reservation provisions of

the 74th CAA.

o The terms of city councils and their leaders may be reduced to three or four years, given the rapidity with which things can change in local areas, it may be prudent to have shorter terms.

o Elections to ward committees should be held simultaneously with the elections to the city councils themselves. A fixed number of people from different parts of each ward may be elected to each committee, and the elected councilor may subsequently nominate women and members from under-represented communities if necessary.

Author is the National Vice President, Loksatta Party, Bengaluru

India, in the view of Lee Kuan Yew

Lee Kuan Yew, the First Prime Minister of Singapore, governing it for three decades, is the founding father of Modern Singapore. He passed away on March 23, 2015. Deng Xiaoping, the Chinese statesman who transformed China, sent his team to study Singapore after he became the leader of China. There are many lessons that China learned from Singapore, something India failed to do. Below are some quotes by LKY on India or relevant to India.

"India has wasted decades in state planning and controls that have bogged it down in bureaucracy and corruption. A decentralised system would have allowed more centres like Bangalore and Bombay to grow and prosper"

"Congratulations to the Loksatta Communications team on bringing out the first edition of Loksatta Whistle e-paper. Happy reading!"

- Hyma Potineni, National General Secretary

Geopolitics, economic reforms and the citizen

Nitin Pai

Let us be clear: the world is interested in India because our economy is growing. If the growth process stalls, the world will stop seeing India as a potential solution to its problems. It is important that the world sees us positively this way because that, in turn, creates an environment conducive for our own growth and development.

So, getting back onto a high growth path is as much a foreign policy imperative as it is a development policy goal. Economic power can be converted into military power, knowledge power, cultural power and other forms of power.

India in 2015 has a short window of opportunity to avail of a virtuous cycle of positive demographics, shifting global balance of power and the economics of development. If we miss the bus, it might be several decades before we get another chance.

This is why the goal of completing the process of economic liberalisation is important. It is also why the task of reforming the government to make the Indian state more competent is important. It is wishful to believe that either of these goals can be achieved by a citizenry that is narrow-minded, parochial, illiberal and chauvinistic.

If economic and governance reforms are in the domain of political leaders, personal reforms are very much in our own hands. Can the politically awakened Indian citizen hold fast to the enlightened values enshrined in our Constitution? Let's use the opportunity to reflect on this.

Author is co-founder and director of the Takshashila Institution, an independent think tank and school of public policy.

A thin line between transparency and nakedness

Mahesh Kumar S T

Team Anna insisted on the live telecast of the negotiation between them and the government representatives during the Lokpal Movement. But, Aam Aadmi Party founded out of the movement, prohibited cell-phones and pens (potential spy cameras) from the National Executive Meeting in which Yogendra Yadav and Prashant Bhushan, its co-founders, were expelled from the top body.

Indeed a contradictory stand. The former stand was as an outsider to the system, the latter

being part of the system. People tend to be very idealistic with good intentions, ignoring practical problems when they are not part of the system. When all the political parties resisted RTI, few parties embraced it, but operationalising the same is a long-term institutional effort. One of the contentions of the ousted leaders was on the same issue.

Though the judgement of the CIC declaring political parties as public authority and bringing them under RTI was in the right direction, we need to agree and arrive on what needs to be brought under RTI and what

needs to be exempted. While donation and expenditure details have to be in the public domain, strategies of the political party certainly shouldn't be. While the final decisions of all meetings of a Cabinet can be made public, who said what doesn't have to be. Otherwise, politically it will be difficult to raise even genuine concerns. One of the important elements of democracy is putting yourself in others' shoes.

The government or a party being transparent doesn't mean they have to be naked!

(Author is Member Secretary of National Communications Team, LSP)

Scary State of criminal justice system

Kishore Kumar Bairi

A 28-year-long battle for justice by the victims' families in the Hashimpura Massacre which ended last week is another disappointing story of abject miscarriage of justice.

The very fact that it took nine years for the Crime Branch-CID to file a chargesheet, and then took 10 more years for the Court to frame charges and nine additional years to arrive at a decision, reflect the abysmal state of functioning of investigative agencies and judicial machinery in our country.

If me or my family member become victims to a crime, in addition to the agony of crime, should the rest of my family also undergo years and years of anguish to get justice? Is that

even justice? Is this why we have the police and judicial institutions in place? At some point, such questions must have been on every person's mind.

To put this derailed criminal

Institutional reforms only can make the system deliver speedy trial and quick justice.

justice system on track, we must, first, create a system of low-cost, easily accessible local courts to try small cases - civil and criminal - to avoid such cases hogging the higher courts. Because of lack of will, a law (Gram Nyayalas Act, 2008) enacted for the same has been lying unimplemented.

Second, to ensure speedy trial and to suit the modern conditions, the archaic provisions of procedural laws (like Cr.P.C, C.P.C and

Evidence Act) must be amended appropriately.

Third, crime investigation should be separated from police functions, and it must be made independent and accountable. Fourth, every district must be equipped with a modern forensic laboratory. Fifth, complete police functioning needs to be modernised, freed from political influences and adequate resources, mobility and technology must be guaranteed. Lastly, strong and effective measures need to be taken to curb corruption in the police departments and judiciary.

Only such institutional reforms can make the system deliver speedy trial and quick justice, which are fundamental to the effective functioning of democracy.

Who is a Liberal?

Balaji Chitra Ganesan

A Liberal person supports individual freedom in both economic and social lives. By freedom, we mean lesser restrictions from the government.

The government is an entity that people have created to manage few collective requirements of the society. Allowing that government to control more and more aspects of our lives is counter-intuitive. Legitimate areas for government intervention include security, justice, foreign relations, maintenance of public records, regulation of industries, managing natural resources, and protection of forests and environment.

A Liberal person is against socially conservative restrictions and opposes government inter-

vention in unnecessary areas of business, like those listed below.

Socially conservative restrictions

> Government restrictions on Freedom of Speech (Article 19(2) of the Constitution)

> Prohibition of alcohol

> Ban on cow slaughter and restrictions on people's food habits

> Criminalisation of Gay, Lesbian and Transgender relationships (Section 377 of IPC)

> Ban on religious conversions

> Bans on books, movies and documentaries

> AFSPA, which overrides people's legal rights during Army deployment

Economically conservative interventions

> Government acquisition of private land, to help private companies

> Support for subsidies - food, LPG, fertiliser, electricity, water

> Government run schools, RTE, school vouchers - funded by taxes or forcing other parents to pay by way of higher fees

> Ban on private companies in city bus service and railways - Indian Railways, BMTC/BEST are government monopolies. Restrictions on auto-rickshaw ownership.

> Restrictions on news - bans on FM news and terrestrial TV/Radio broadcast

> Opposition to Foreign Direct Investment in Indian companies

So, are you Liberal?

(Author is Member of National Communications Committee, LSP)

The LARR Act and the proposed amendments have raised a huge debate. We need to find a rational, balanced approach based on evidence and our aspirations to rise as an economic giant. For decades, the farmers have been displaced and impoverished through expropriatory, inequitable, unjust legal provisions. Countless farmers paid a heavy price for others to prosper. Now, with LARR Act, the pendulum has swung to the other extreme. All land use for non-agricultural purpose is now regarded as sinful! Let us look at four few contentious provisions of law and see how we can arrive at a fair reconciliation of differing viewpoints.

First, mandatory consent of 70 - 80% affected families' makes it virtually impossible to acquire land. Please note: it is not consent of land-owners; it is all 'affected' families. Clearly, projects that are location-specific - rail lines, ports, roads, power lines, reservoirs etc - cannot be held up for want of consent. All such cases should be exempt from consent requirement. Also, consent

Land Acquisition - Parties must grow up

Dr. Jayaprakash Narayan

Founder, LokSatta Family

should be that of land owners, not an amorphous group of "affected families". And subject to these two changes, consent of owners of 50% of project land should suffice.

Second anomaly is in determination of compensation. Under Section 26, market value is the highest of a) registered sale deeds, b) average sale price in neighbouring areas and c) consented amount in case of private acquisitions. The actual compensation including solatium may be upto four times the market value. Consent amount normally reflects the best price farmer is seeking and market can bear, including premium paid for speed and avoidance of litigation. By making consent amount the market value, and providing for four times that as compensation, the law makes acquisition costs absurdly

high. Either consented amount should be the compensation by mutual consent, or market value should be based on registered sale deeds.

Third, social impact assessment is a needless delaying mechanism typical of license-permit raj, hurting both the farmer and entrepreneur. Where environmental impact assessment is needed, that should suffice. In all other cases, the collector / land acquisition authority can determine by due process those who are affected and the compensation they are entitled to by law.

Finally, land acquisition is a concurrent subject under item 42 of list III of Seventh Schedule. The Constitution provided for state legislation on concurrent subjects, subject to President's assent. Section 107 of LARR act imposes restrictions on States' legislative power beyond provisions of the Constitution, and is both redundant and unconstitutional. Section 107 can be repealed, and States can be encouraged to make laws to suit their policies and local requirements.

As a nation, we need to respond to emerging challenges. It is vital that land is a factor of production is available for the growth of industry and services and generation of employment. At the same time it is imperative and just to ensure that the land-loser is better off after land acquisition than before. We need a fair and balanced reconciliation of both objectives. The 1894 Act ignored farmers' interests. LARR Act ignores India's economic needs and job creation. Parties must grow up and find win-win solution.

తెలుగునాట గత కొన్నేళ్ల రాజకీయ సంక్షోభం తర్వాత, రెండు రాష్ట్రాలు ఏర్పడిన తరుణంలో కొంతైనా సమీక్ష చేసుకుని మార్పు దిశగా అన్ని పార్టీలూ ప్రయత్నించాల్సిన సమయంలో అటువంటి ప్రయత్నమేదీ ప్రాబల్యమున్న పార్టీలలో కనిపించటం లేదు. ఇటు తెలంగాణ, అటు నూతన ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రాలలో తెరాస, తెదేపా పాలన యధాతథ స్థితిని, పేదరికాన్ని కొనసాగించేవిగానే ఉన్నాయి. రెండు రాష్ట్రాలలోని తెలుగు ప్రజల ఆకాంక్షల్ని కనీసం పరిగణలోకి తీసుకోకుండా కేవలం భావోద్వేగాల్ని సంతృప్తిపరిచేలా, మనల్ని ఎన్నుకోవటం తప్ప వీరికి గతిలేదు అనే భావన కలిగించేలా ఆయా పార్టీలు వ్యవహరిస్తున్నాయి.

విభజనను ఒక అవకాశంగా మలచటంలో రెండు రాష్ట్రాల ప్రభుత్వాలూ ప్రజల ఆశల్ని పట్టుకోవడం ప్రజల ఆకాంక్షల్ని అర్థం చేసుకుని వారికి తలెత్తుకుని బతికే జీవితాన్ని ధామనీ సంకల్పం వాటికి ఏ కోశానా కనిపించటం లేదు. తెలంగాణ ఉద్యమానికి, కోస్తా, రాయలసీమ ప్రజల ఆందోళనకి మూలకారణమైన అవినీతి, కేంద్రీకృత పాలన, నిరుద్యోగం వంటి వాటికి సరైన పరిష్కారాల్ని చూపకుండా రుణమాఫీల్ని, తాత్కాలిక తాయిలాల పథకాల్ని పెట్టి కొత్త రాష్ట్రాలకు పురిట్లనే సంధి కొట్టేలా వ్యవహరిస్తున్నారు. కలగూరగంపలా పాత నాయకు లకు కొత్తగా టికెట్లిచ్చారు. ఈ రకంగా ఎన్నికైనవారు 'మార్పు'ని బలవంతంగా అదిమిపడుతున్నారు. దానివల్ల మార్పురావటం ఆలస్యం కావచ్చేమోగానీ అగదు. లోక్ సత్తా ఇందుకోసం సుదీర్ఘ పోరాటం చేస్తోంది. ఆ పోరాటాన్ని వివిధ రాష్ట్రాలకు విస్తరిస్తోంది. అయితే ఈలోగా కొన్నయినా మార్పు నియోజక

ఇకనైనా 'మార్పు' నియోజకవర్గాల్ని తయారుచేసుకోవాలి

వర్గాలను ఏర్పాటు చేసుకుంటే రెండు రాష్ట్రాల తెలుగువారికి, ఈ దేశ ప్రజాస్వామ్యానికి కొంతైనా మేలు చేసినవారవుతారు. ఈ ప్రయత్నానికి లోక్ సత్తా పార్టీయే అంకురార్పణ చేయాల్సిన చారిత్రక బాధ్యతను నేటి "లోక్ సత్తా పార్టీ జాతీయ సమావేశాల" సమయంలో గుర్తుచేసుకోవడం సమచితంగా వుంటుంది.

నిజానికి లోక్ సత్తా ఈ ప్రయత్నాన్ని నాలుగేళ్ల క్రితమే ప్రారంభించింది. రాజకీయాల ప్రక్షాళనపై 2010 లో ఏబీఎన్ ఆంధ్రజ్యోతి ఛానల్ రాజకీయ ప్రముఖులతో హైదరాబాద్ లో ఒక బహిరంగ చర్చా కార్యక్రమాన్ని నిర్వహించింది. అందులో అప్పటి ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్ ముఖ్యమంత్రి, కాంగ్రెస్ సీనియర్ నేత కొణిజేటి రోశయ్య, తెలుగుదేశం పార్టీ అధ్యక్షుడు నారా చంద్రబాబునాయుడు, సీపీఐ సుచి కె. నారాయణ, సీపీఎం సుచి బి.వి రాఘవులు, లోక్ సత్తా పార్టీ సుచి డా॥ జేపీ, ఇంకా కొన్ని పార్టీల నేతలు, పౌరసమాజ ప్రముఖులు హాజరయ్యారు.

ఆ సమావేశంలో వ్యవస్థలో మార్పు రావాలంటే ఎన్నికలలో నల్ల డబ్బు, మద్యం ప్రవాహం, ఓట్ల కొనుగోలుకు అడ్డుకట్ట వేయటం, ప్రలోభాలు లేకుండా, విద్వేషాలు రెచ్చగొట్టకుండా వ్యవహరించటం తదితర చర్యలపై జేపీ మాట్లాడగా, పెట్టుబడిదారీ ఆర్థికవ్యవస్థ వల్ల రాజకీయాలు ఎలా డబ్బుమయమైపోయాయో వామపక్ష నేతలు వివరించారు.

అప్పుడే ఒక ప్రతిపాదన వచ్చింది. మొత్తం అన్ని నియోజకవర్గాలలో ఇంత నిజాయతీ రాజకీయం చేస్తే ప్రధాన సాంప్రదాయ రాజకీయ పార్టీలు ఓడిపోయే అవకాశాలు ఎక్కువ కాబట్టి, కొన్ని నియోజకవర్గాలలో డబ్బు, మద్యం పంచకుండా ఒక మోడల్ లాగా 'మార్పు' నియోజకవర్గాలను తయారుచేయాలనే ప్రతిపాదన వచ్చింది. డబ్బు, మద్యం పంచకుండా, అత్యుత్తమ అభ్యర్థితే ప్రజలు ఓటు వేసేలా కొన్ని మోడల్ నియోజకవర్గాలను అభివృద్ధి చేయటానికి చివరికి తెదేపా, కాంగ్రెస్ పార్టీలు అంగీకరించాయి. ఎంతోకొంత మంచి జరిగినా స్వాగతించాల్సిందేనంటూ లోక్ సత్తా కూడా అందుకు సానుకూలంగా స్పందించింది. అయితే, అసంతర కాలంలో లోక్ సత్తా తప్ప ఇతర పార్టీలేవీ దీన్ని రుజువూర్వకంగా అమలు చేయలేక పోయాయి.

2014లో అలాంటి అవకాశం మల్కాజిగిరి లోక్ సభ స్థానంలో వచ్చినా మనం జారవిడుచుకున్నాం. మల్కాజిగిరి పార్లమెంటు స్థానంలో చదువుకున్నవాళ్లు, ప్రలోభాలను అధిగమించగలిగేవారు గణనీయ సంఖ్యలో ఉన్నారు. 34 ఏళ్ల అసాధారణ ప్రజాజీవితం కలిగిన జేపీ లోక్ సత్తా తరపున బరిలో ఉన్నాం.

కాంగ్రెస్ ఘోరవైఫల్యం నేపథ్యంలో ఆర్థిక పునజ్జీవనం, యువతకు ఏటా 1 కోటి ఉద్యోగాలు, మంచి పాలన, దేశమంతా ఒక్కటే- అనే నాలుగు లక్ష్యాల ప్రాతిపదికన బీజేపీ నేత

నరేంద్ర మోడీ నేతృత్వంలోని ఎన్.డి.ఎని జేపీ సమర్థించారు. తెలుగునాట రెండు రాష్ట్రాలు ఏర్పడుతున్న తరుణంలో రకరకాలపార్టీల మధ్య ప్రజలను రాజకీయంగా గందరగోళపరచకుండా తెలుగువారి అభివృద్ధికి, దేశ పురోగమనానికి ఒక సరైన ఎజెండాను నిర్దేశించే లక్ష్యంతో బీజేపీతో పొత్తుకు జేపీ ప్రయత్నించారు. అయితే వారు తెలుగుదేశంతో పొత్తుకు కుదుర్చుకునే ప్రయత్నంలో ఓట్లు, సీట్లు లెక్కల రాజకీయం మధ్య లోక్ సత్తాకు గౌరవప్రదమైన స్థానం లభించలేదు. మరోవైపు జేపీని ఓడించడానికి తీవ్రంగా కృషి చేశారు. జేపీ కోసం మల్కాజిగిరి నుంచి పోటీని కూడా విరమించుకున్న పవన్ కళ్యాణ్ ను ప్రచారానికి రాకుండా చేశారు.

2010 నాటి హామీని అన్ని రాజకీయ పక్షాలూ అమలు చేసేవుంటే ఒక గొప్ప చారిత్రక అవకాశానికి మల్కాజిగిరి ప్రజలు శ్రీకారం చుట్టివుండేవారు. ప్రజల సాధికారత కోసం సుదీర్ఘ కృషి చేసి రెండు తెలుగు రాష్ట్రాలు, హైదరాబాద్ అభివృద్ధికి, దేశ ఆర్థిక పునరుజ్జీవనానికి సృష్టమైన ఎజెండాతో, రాష్ట్ర విభజన సమయంలో లోక్ సత్తా రోడ్ మ్యాప్ తో కేంద్రం నుంచి అన్నిప్రాంతాల తెలుగువారికి సాధించిన హామీల అమలు కోసం పార్లమెంటు పోటీలో ఉన్న జేపీని ఎన్నుకునేందుకు తగిన వాతావరణాన్ని కల్పించి ఉంటే తెలుగువారికి, భారత దేశానికి ఎంతో మేలు జరిగేది. సరే, పోయిన అవకాశం ఇకరాదు. ఇకనైనా మనం కళ్లు తెరవాలి. మార్పు నియోజకవర్గాలను తయారు చేసుకునే కృషిని ప్రారంభించాలి. లేకపోతే చరిత్ర మనల్ని ఏనాటికీ క్షమించదు.

- 21వ శతాబ్దపు భారతీయుడు

Fiscal federalism: Practice what you preach!

We often hear Chief Ministers complaining that the Centre is not "giving" them enough. We read about how money is "given" to states for electoral gains and pleasing coalition partners etc.

Thanks to the Finance Commission, we actually have a constitutional body that understands how to distribute (using an agreed upon formulae) money between various states (share of income tax, for example) and do so in a transparent manner.

In a significant development, the Modi government accepted the proposal by the Fourteenth Finance Commission to grant 42 per cent share of divisible pool to states instead of 32 per cent. This is really a positive step towards Fiscal Federalism and all of us must welcome it. However, the story doesn't end there.

While the Chief Ministers are quick to point out that they are at the mercy of Union Government, they conveniently forget to mention that they do much worse for the Corporations, Municipalities, Panchayats in their own state. Other than Kerala, Tripura, Karnataka and West Bengal, no state empowers the local governments. Very few states even have a functional State Finance Commission which is supposed to recommend fund devolution to local bodies.

It is a fact that Hyderabad city generates annual revenues to the tune of `20,000 crore, but the city receives `7,000 crore from the state.

It is time for state governments to practice what they preach. Fiscal federalism also applies to the third tier of government. Grant `1,000 per capita to local governments. Let the local elected representatives (and not MLAs and MPs) dictate which roads get fixed, how water will be provided and make the streets safer.

Power hungry corrupt politicians see empowering local government as a loss of control (and commissions). We need to get MLAs and MPs to mind their legislative business and empower the corporators and panchayat members to be responsible to get work done and face the voters on that premise.

The states will get more money from Centre, but it is not going to the right place, after all!

- Srinivas Alavilli

प्रमुख राजकीय पक्ष व त्यांचे उमेदवार निवडणूक प्रचारासाठी प्रचंड प्रमाणात खर्च करतात, ही वस्तुस्थिती खरे म्हणजे सर्वानाच माहित आहे. काही तज्ज्ञांच्या अंदाजानुसार एका लोकसभा मतदारसंघासाठी हा खर्च ५ कोटीपासून ते २५-३० कोटी रुपयांपर्यंतही असू शकतो. निवडणूक प्रचारासाठी एवढ्या मोठ्या प्रमाणात खर्च करण्याची गरज असणे चुकीचे आहे.

परंतु आजच्या 'राजकीय संस्कृती'मुळे निवडणूक प्रचार अतिशय खर्चीक झाला आहे. निवडणूक प्रचारामध्ये पैशांचा अवास्तव वापर कुठे होतो? नोटा देऊन, दारूच्या बाटल्या वाटून किंवा साड्या वगैरे वाटून मते 'विकत' घेणे, कार्यकर्त्यांना मोबदला देणे, गुंडांची मदत घेणे, प्रतिस्पर्ध्याची मते खेचणारे 'डमी' उमेदवार उभे करणे, निवडणूक प्रचारसभा, मोर्चे, पदयात्रा यासाठी भाडोत्री गर्दी जमविणे, मतदारांना मतदान केंद्रावर आणण्याची प्रक्रिया अशा प्रकारच्या मतदानाशी संबंधित विविध कामांसाठी पैसे वापरले जातात.

प्रमुख राजकीय पक्षांच्या उमेदवारांनी अशा प्रकारच्या 'उलाढाली' करून खर्चीक निवडणूक प्रचार केला तरीही निवडणुकीतील विजय निश्चित नसतोच पण जर या उलाढालीसाठी पैसे मोजले नाहीत, तर त्या उमेदवाराचा पराभव बहुधा निश्चित असतो. आपण देत असलेले मत व आपल्याला मिळणारी सरकारी सेवा यामध्ये मतदार नागरिकाला आजच्या परिस्थितीत काहीही संबंध दिसून येत नाही. त्यामुळेच नागरिक मतदान करण्यास उत्सुक नसतात व मतदान केंद्राकडे फिरकतही नाहीत किंवा नोटा, दारू किंवा साडी यासारख्या निव्वळ तात्पुरत्या श्वल्लक फायद्यासाठी फार दूरचा विचार न करता आपले मत 'दान' करतात.

मतदारांना राजकीय पक्षाचा कार्यक्रम, त्यांची विचारसरणी, पक्षाने आतापर्यंत केलेली कामे, पक्षाचा जाहीरनामा व निवडून आल्यावर राबविण्यात येणाऱ्या समाजयोगी योजना यांच्याबद्दल माहिती देणे, हा निवडणूक प्रचाराचा उद्देश असतो. तसेच पक्षाचा उमेदवार व त्याच्या नेतृत्वगुणाची माहिती लोकांपर्यंत पोहोचविणे, उमेदवाराची व पक्षाच्या निवडणूक चिन्हाची जाणीव करून देणे प्रचारातून साध्य होते.

जर उमेदवारांनी नैतिकतेने प्रचार केला, तर निवडणुकीसाठी एवढा प्रचंड पैसा खर्च करण्याची आवश्यकता नाही. लोकसत्ता पक्षाने अनेक ठिकाणी निवडणूक प्रचारात ही गोष्ट दाखवून दिली आहे की, जर निष्ठावंत पक्ष सदस्यांनी व कार्यकर्त्यांनी स्वयंसेवक

निवडणूक खर्च व समस्यांच्या मुळाशी जाण्याची गरज

म्हणून आपला वेळ दिला, घराघरात जाऊन मतदारांशी संपर्क साधला व खर्चीक मोर्चे व सभा टाळल्या, वोटसाठी नोटा देण्याची भ्रष्टाचारी प्रथा वापरली नाही, तर निवडणूक खर्च मोठ्या प्रमाणात कमी होतो. लोकसत्ता पक्षाचे संस्थापक डॉ. जयप्रकाश नारायण २००९ च्या आंध्र प्रदेश विधानसभा निवडणुकीत हैद्राबाद येथील कुकुटपल्ली मतदारसंघातून केवळ ४.९ लाख रुपयांचा निवडणूक खर्च करून ७५ हजार मते मिळवून निवडून आले आहेत.

परंतु जोपर्यंत निवडणूक प्रक्रिया व राजकीय व्यवस्था यांमध्ये सुधारणा होऊन राजकीय संस्कृतीमध्ये सकारात्मक बदल घडत नाही, तोपर्यंत निवडणूक प्रचारातील खर्चाकडे व्यावहारिक दृष्टिकोनातून बघितले पाहिजे. निवडणूक आयोगाने ठरविलेली निवडणूक खर्चाची मर्यादा वास्तववादी नाही. खर्चाची मर्यादा ७० लाख असताना उमेदवार ५ कोटीपेक्षा जास्त खर्च करत आहेत. याचा अर्थ प्रत्येक मतदारक्षेत्रात प्रत्येक उमेदवाराला कोटयावधी रुपये अवैध निधीची गरज असते. एवढ्या मोठ्या प्रमाणात अवैध निधीची निवडणुकीत निर्माण होणारी गरज व तिचा वापर हे भ्रष्टाचाराचे प्रमुख कारण आहे. निवडणूक खर्चाची मर्यादा वास्तववादी करणे त्यामुळे गरजेचे आहे.

या समस्येच्या मुळाशी जाऊन दूरगामी उपाययोजना आवश्यक आहेत. स्थानिक सरकारचे सबलीकरण झाल्यास नागरिकांच्या मतदानाचा त्यांना मिळणार्या सेवांशी श्रेष्ठ संबंध असल्याची त्यांना जाणीव होईल. निवडणुकीतील विजयधराभव यामध्ये २-३ टक्के मतदानाचा अतिशय महत्त्वाचा प्रभाव असतो. या प्रभावामुळे बाहुबल व पैशाची ताकद वापरली जाते. निवडणूक प्रक्रिया व राजकीय व्यवस्थेतील 'प्रपोर्शनल रिप्रेझेंटेशन' सारख्या सुधारणांमुळे ही परिस्थिती सुधारता येईल. नागरिकांमध्ये जागरूकता निर्माण करून लोकसेवा म्हणून राजकारणात सहभागी होणारे प्रामाणिक निरुस्वार्थी नेतृत्व निर्माण होण्यासाठी सर्वांनी प्रयत्न केला पाहिजे. लोकसत्ता पक्ष त्या दृष्टीने प्रयत्न करत आहे.

निवडणूक प्रचारातील प्रचंड खर्च हा विषय नेहमी चर्चेत असतो. निवडणूक आयोग व सर्व राजकीय पक्ष या समस्येच्या मुळाशी जाऊन दूरगामी उपाय योजतील, अशी सामान्य नागरिकांनी आशा बाळगली तर

डॉ. केदार दिवाण

ते योग्यच आहे.

(अध्यक्ष, लोकसत्ता पक्ष ए महाराष्ट्र विभागा. मकतःकःकःकः/लीवः.बः.पः)

జనమే ఎజెండాగా నడిస్తే రాజకీయాల్లో మార్పు సాధ్యమే!

కొంగర గంగాధరరావు

రాజకీయాల్లో దళారీతనాన్ని తుదముట్టించకుండా రాజకీయాన్ని మార్చడం అసాధ్యం. ఇందుకు రెండు ప్రతిబంధకాలున్నాయి. చదువుకున్నవారు రాజకీయాల పట్ల ఏవగింపుతో ఓట్లు వేయకపోవడం ఒకటి, బస్టీలు, గ్రామీణ ప్రాంతాల ప్రజలు తమకున్న పరిమితుల దృష్ట్యా సంప్రదాయ పార్టీలనే నమ్ముకుంటూ వెళ్ళడం రెండో కారణం. వీటికి తోడు కులం, మతం, ప్రాంతం, వర్గం తదితర భావోద్వేగాలను ప్రభావితం చేసే అంశాలు ఎలాగూ వుండనేవున్నాయి. ఈ పరిస్థితులు మారాలంటే రాజకీయం సంప్రదాయ ధోరణుల నుంచి బయట పడాలి. రాజకీయం కూడా తమ జీవితంలో భాగమని జనం అర్థం చేసుకోవాలి. సమాజంలో అన్ని అంశాలనూ ప్రభావితం చేసే శక్తి రాజకీయానికి వుండని, కాబట్టి దాన్ని మార్చుకోవాలనే నిజాన్ని ప్రజల్లోకి బలంగా చొప్పించగలిగితే రాజకీయాల్లో దళారీతనాన్ని తొలగించడం సాధ్యం. ఇందుకోసం నడుం కట్టాలనే నిర్ణయం తీసుకునేలా యువతను ప్రేరేపించగలిగితే కొత్త రాజకీయాన్ని ప్రోత్సహించే పార్టీలు ఖచ్చితంగా మనుగడను సాధించగలుగుతాయి. కొత్త తరం యువత యువకుల్లో ఆత్మవిశ్వాసం, నమ్మకం కల్పించగలిగితే, ఇందుకు అవసరమైన శక్తిని వారే మనకం దిస్తారు. ప్రపంచ వ్యాప్తంగా అనేక ఉద్యమాలు ఈ వాస్తవాన్ని నిరూపించాయి. ఎన్నికలతో నిమిత్తం లేకుండా నిత్యం ప్రజల్లో వుండడం, వారి సమస్యల పరిష్కారమే ఎజెండాగా పనిచేయగలిగి, కనీసం కొన్ని సమస్యలనైనా పరిష్కరించగలిగితే లోక్ సత్తా ఒక ప్రజల రాజకీయ శక్తిగా మారడం సుసాధ్యం.

Tara Krishnaswamy

We have a penchant for casting choices as either-or. Are you studying or working? You can't possibly be doing both. Are you a "housewife" or working? Surely it's one or the other.

Since it is the season for buoying the economy, here is the silver bullet for sure shot propulsion of the GDP into high growth Nirvana by sidestepping the artificial either-or trap.

A robust labour law for part time work. It will enable millions of educated stay-at-home women in the stranglehold of the either-or conundrum to start or return to work, productively leveraging

Part labour, part law

the downtime at home. It will allow current employees to upgrade their skills part time, while continuing to pursue gainful employment. It will facilitate low wage earners whose nature of work is in short bursts like plumbers and janitors to multiplex jobs with legal sanction.

What it requires is for the reform to mandate payment proportional to the quantum of part time work and enshrine a certain fraction of health, insurance and retirement benefits for at least half to three quarters time of

what is deemed full-time employment.

What's in it for employers? Flexibility of employment, access to hitherto untapped labour, more skilled labour and part-time payments that are on the books.

What's in it for India? More labour enticed to join or rejoin the workforce and hence a higher GDP. An inclusive growth that puts wealth in the hands of working women.

It's called win-win-win.

(Author is the member of National Steering Committee, LSP)

அரசியல் பேசுவோம்

Shunmuga Anandam

அரசியல் - "அதெல்லாம் நமக்கு எதுக்கு?" "எல்லோருமே தப்பு பண்ணுவங்க தான்", "அது ஒரு சாக்கடைநேர்மைக்கு வேலையில்லை", "காசு சம்பாதிக்கிற கட்சியா போய் சேர்", "யார் வந்தா என்ன, எதுவும் மாறாது", இன்னும் பலப்பல உபதேசங்கள், நான் அரசியல் குறித்து நண்பர்கள், உறவினர்களிடம் பேசும்போது கிடைத்தவை. இதில் கவலைப்பட வேண்டியது அவர்களில் பெரும்பாலானோர் 30 வயதுக்கு குறைவானவர்களே அதாவது இந்த நாட்டின் தூண்கள் எனப்படும் இளைஞர்களே..! இது தமிழகம் முழுவதும் காணப்படும் மனநிலையே என்பதும் பலர் அறிந்ததே..!! நம் இளைஞர்களின் அரசியல் மீதான அவநம்பிக்கையை காட்டிலும் அரசியலுக்கும் அவர்களுக்கும் தொடர்பில்லாமை போன்ற எண்ணமே இங்கே அத்த கவலைகொள்ள வேண்டியதாய் உள்ளது. அவர்களுக்கானதே இப்பதிவு.

நாம் காலை எழுந்ததும் பயன்படுத்தும் பற்பசை விலை முதல் இரவு தூங்கவிடாமல் தொந்தரவு செய்யும் கொசுக்கள் வரை இங்கே அரசியலே தீர்மானிக்கிறது. சொந்த ஊரில் படித்து பட்டம்பெற முடிந்தாலும் வேலை வேண்டுமென்றால் இங்கே பல நூறு கி.மீ. தாண்டி அகதி வாழ்க்கை தான் வாழவேண்டும். சில நூறு பேரை கட்டிமேய்க்கும்

மேலாளர் ஆனாலும் சிக்கனலில் வழிமறிக்கும் சீருடை வழிப்பறியாளர்களிடம் பணிந்துபோய் தான் ஆக வேண்டும். வீட்டுக்கு, ஏயுவுக்கு, ரோட்டுக்கு என பல நூறு வரிகள் கட்டினாலும் அனைத்தும் இங்கே மக்களை தவிர "அனைவருக்கும்" பயன்படுகிறது. இப்படியாக அடுக்கிக்கொண்டே போவதற்கு முன், மேற்சொன்னபடி இவை அனைத்திற்கும் காரணமும் தீர்வும் அரசியலே.

அரசியல்தான் தீர்வு என்றதும் உங்கள் அனைவரையுமே வேலையை துறந்து தேர்தலில் போட்டியிட வேண்டும் என சொல்லவில்லை. அரசியல் அதையும் தாண்டியது. அலுவலக பணிகளை, வீட்டு பொறுப்புகளை கடந்து, அரசியல் நிகழ்வுகளை கவனியுங்கள். புடிக்காத மக்களை வாக்குவங்கியாகவும், படித்தவர்களை முட்டாளாகவும் கருதும் அரசியல் நிலவரத்தை புரிந்துகொள்ளுங்கள். சினிமா விமர்சனம் போல, கிரிக்கெட் கணிப்புகள் போல, அரசியலையும் பேசுங்கள். தீய அரசியல் மீது கோபம்கொள்தல் போல, எங்களது நல்ல அரசியலுக்காக தானம் செய்யுங்கள். குறைந்தபட்சம் எனது அரசியல் பதிவுகளை நண்பர்களுடன் பகிர்ந்துகொள்ளுங்கள். அரசியல் பேசுவோம்.. நல்ல அரசியல் பேசுவோம்..!

யுரவாழ்சனை ரீடடடையவழை
எந்நடசநவயசலஇ
டுமருயவவயிசவல வ்யஅடை யேனர

Why do we elect MLAs?

Harish Narasappa

Why should MLA's participate in the Assembly actively?

The answer is simple, to represent us in the legislative assembly which is the supreme policy making body in the state. Because all the people in a state cannot participate directly in policy making we choose a few to convene, deliberate on all aspects of a policy, compromise and decide on the best way forward. That is the primary role and responsibility of a MLA.

Unfortunately, our MLAs these days, with the exception of a few, do not do this. They believe the assemblies are only talk shops which do not make any difference to anyone and certainly not to their political careers! Instead, they claim to spend time doing constituency work and service which generally involves lobbying for funds for the constituency, speeding of development works and dispensing patronage to people. This is not the most inefficient way of ensuring development for the people, as it is at best a temporary measure.

MLAs need to participate regularly in the assembly and ask questions about their constituency and the state and seek accountability and assurances from the government. It is only

then that a government will function better as legislative supervision is the best method of ensuring that promises made are kept. Today, the government feels it is unaccountable because the assemblies do not function properly and individual MLAs do not ask meaningful questions. Ministers and bureaucrats have an easy time as most of the questions asked only seek data which is already in the public domain. If MLAs do their homework and participate meaningfully, people have some hope of getting the government to function better!

(Author is a lawyer and founder of Daksh India)

Dumping Saaku

(Continued from Page 1)

surrounding villages, causing serious health and sanitation hazards for people living there.

Have you heard of Mandur? That's the city near Bengaluru. Bengaluru used to dump garbage there for many many years. The villagers fell sick. A thousand dogs live in that village, feasting on the garbage and violent by nature. Can you imagine anyone living in these conditions? Are these are our own citizens entitled to same basic rights as us? Have you heard of Jawahar Nagar in Hyderabad?

It is time for 'Dumping Saaku!' legislation. Saaku in Kannada means chalu or enough or ab bas!

What exactly is Dumping Saaku? It is a legislation proposed by LokSatta Party in Karnataka and one that applies to all states.

What does it say?

- Every ward should manage its garbage within its boundaries

- It means to segregate waste, process wet waste, recycle dry waste

- If any town or city wants to dump outside the boundary, they must get approval of the panchayat and pay for using their public space and build modern scientific waste management centres.

Great political speeches

"in order to make a start, in order to induce every party, every section in this country to take on to road it would be an act of greatest statesmanship for the majority party even to make a concession to the prejudices of people who are not prepared to march together and it is for that, that I propose to make this appeal.

Let us leave aside slogans, let us even make a concession to the prejudices of our opponents, bring them in, so that they may willingly join with us on marching upon that road, which as I said, if we walk long enough, must necessarily lead us to unity."

Do you know who said this?

we reveal the name in the next edition

LokSatta Party National Team pic captured on 3rd April, 2015

Like Whistle? Have ideas?

Write to us: lspcomms@gmail.com